

Verksamhetsplan 2020

Verksamhetsplan 2020

Brottsförebyggande rådet, Brå

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se
Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm.
Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se
Tryck: AJ E-Print AB 2020
Upplaga: 150 exemplar
© Brottsförebyggande rådet 2020
ISBN: 978-91-88599-24-7
urn:nbn:se:bra-880

Innehåll

Generaldirektörens förord.....	4
Myndighetens roll och verksamhet.....	5
Brås uppdrag – kunskapscentrum i rättsväsendet	5
Brås verksamhet	6
Brås organisation.....	11
Verksamhetsåret 2020.....	13
Statistikverksamheten.....	13
Forskningsverksamheten	20
Verksamheten för kunskapsstöd	28
Myndighetens interna stödverksamheter	34
Verksamhetsfinansiering för Brå 2020	35

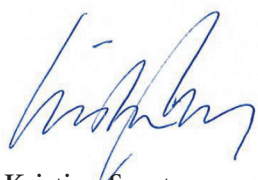
Generaldirektörens förord

Brottsförebyggande rådet (Brå) är en kunskapsmyndighet i rättsväsendet, som ska bidra till kunskapsutvecklingen i rättsväsendet och främja brottsförebyggande arbete. Detta gör myndigheten genom sina tre verksamhetsgrenar statistik, forskning och kunskapsstöd. Arbetet som bedrivs vid myndigheten ska bidra till att uppfylla regeringens mål, återrapporteringskrav och uppdrag.

I denna verksamhetsplan beskrivs vilka mål, projekt och aktiviteter som ska utgöra myndighetens arbete under 2020. Verksamhetsplanen är uppdelad i två delar: *Myndighetens roll och verksamhet* samt *Verksamhetsåret 2020*. I den första delen beskrivs dels myndighetens övergripande uppdrag, mål och styrning, dels dess verksamhet utifrån de olika verksamhetsgrenarna och myndighetsgemensam verksamhet, såsom metodstöd och jämställdhetsintegrering. Där presenteras även Brås organisationsstruktur. I den andra delen av verksamhetsplanen redovisas de specifika projekt och aktiviteter som ska utgöra verksamheten under 2020.

Som ny generaldirektör för Brå ser jag fram emot ett verksamhetsår där myndigheten stärker och utvecklar det kunskapsbaserade arbetet hos våra målgrupper. Det är av vikt att Brås kunskap är användbar och når hela vägen fram till yrkesverksamma och beslutsfattare, och jag kommer därför bland annat att arbeta för att fortsatt stärka myndighetens kommunikation.

Brå har under senare år anförtratts nya och utvidgade uppdrag av regeringen. Under 2020 tillförs Brå ytterligare en uppgift, nämligen att fördela ekonomiskt statsbidrag för att stödja projekt eller verksamheter vars syfte är att motverka eller förebygga våldsbejakande extremism. Vidare har regeringen beslutat att placera ett kansli på Brå, för stöd till Rådet för digitaliseringen av rättskedjan. Det är positivt att regeringen anförtror Brå ytterligare uppgifter, och myndigheten har påbörjat förberedelser inför dessa nya uppdrag.

Kristina Svartz
Generaldirektör

Myndighetens roll och verksamhet

Brås uppdrag – kunskapscentrum i rättsväsendet

Regeringens mål för Brå

Kriminalpolitikens övergripande mål är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. En förutsättning för att rättsväsendet ska kunna utvecklas och bli effektivare är tillgång till gedigen och relevant statistik och kunskap. Brottsförebyggande rådet (Brå) är en kunskapsmyndighet som ska bidra till kunskapsutvecklingen inom rättsväsendet och det kriminalpolitiska området samt främja brottsförebyggande arbete. Det gör myndigheten genom att ansvara för Sveriges officiella statistik (både register- och surveybaserad) på området rättsväsendet, ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete samt stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Målgrupper är i första hand regeringen, myndigheter inom rättsväsendet och brottsförebyggande aktörer.

Brås verksamhet styrs främst av regeringens instruktion, som anger myndighetens uppgift och ledningsform, och av årliga regleringsbrev där regeringen beslutar om återrapporteringskrav, mål, ekonomiska ramar och uppdrag för det aktuella verksamhetsåret. Därutöver kan regeringen ge myndigheten särskilda uppdrag under året.

Interna mål för verksamheten

Utöver externa styrdokument har Brå även ett antal interna mål för planering och genomförande av verksamheten:

- A. Brå är en attraktiv arbetsplats där alla gemensamt bidrar till kunskap och utveckling i rättsväsendet.
- B. Brå är en ledande aktör för kunskap och utveckling inom det kriminalpolitiska området.
- C. Brås verksamhet, produktion och utvecklingsstöd kännetecknas av hög effektivitet och kvalitet.

I Brås värdegrund beskrivs myndighetens fyra grundvärden: engagemang, integritet, relevans och utveckling. Grundvärdena skapar förutsättningar för att Brå ska vara en myndighet där alla verksamhetsgrenar och medarbetare bidrar till målen för myndigheten.

Brås verksamhet

Brå har tre verksamhetsgrenar: statistikverksamhet, forskningsverksamhet och verksamhet för kunskapsstöd. Därutöver tillkommer ett flertal betydande interna stödverksamheter, såsom it och kommunikation.

På uppdrag av regeringen kommer Brå under året att förbereda för att inrätta ett kansli till stöd för Rådet för digitalisering av rättsväsendet. Kansliet ska ge stöd i form av administration, planering, analys och uppföljning samt förvalta och vidareutveckla gemensamma verktyg som är överenskomna mellan de myndigheter som ingår i detta råd. Regeringen avser att inrätta Rådet för digitalisering av rättsväsendet från och med den 1 september 2020.

Målgrupper för Brås verksamhet är i första hand regeringen och rättsväsendets myndigheter. Andra centrala målgrupper är aktörer vars verksamhet inom det kriminalpolitiska området har betydelse för det brottsförebyggande arbetet, inklusive det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Det handlar om aktörer på såväl nationell, regional och lokal nivå som Brå arbetar med. Andra målgrupper är bland andra forskare och, framförallt vad gäller statistiken, en bredare allmänhet.

Statistikverksamheten

Statistikverksamheten vid Brå producerar, publicerar och utvecklar årligen återkommande statistik, såväl register- som surveybaserad sådan. Relevant statistik av god kvalitet är en förutsättning för att brottsligheten och rättsväsendets verksamheter ska kunna följas och bedömas. Statistik är det mest resurskrävande verksamhetsområdet för Brå, vilket hänger samman med att det handlar om många statistikprodukter. Vid sidan av det arbete som bedrivs på myndighetens två statistikenheter behövs det också andra typer av resurskrävande insatser. Det handlar dels om omfattande it-insatser vid Brå, dels om att delar av statistiken bygger på omfattande datainsamling som utförs av Statistiska centralbyrån (SCB), mot ersättning av Brå.

Brå ansvarar för Sveriges officiella statistik inom ämnesområdet rättsväsendet och producerar därmed årligen ett flertal statistikprodukter. I den officiella statistiken ingår både registerbaserad statistik och surveybaserad statistik. Den förstnämnda, som benämns kriminalstatistik, baseras i huvudsak på registeruppgifter från rättsväsendets myndigheter, medan den surveybaserade statistiken avser stora brottsoffer- och självdeklarationsstudier, som exempelvis Nationella trygghetsundersökningen (NTU) och Skolundersökningen om brott (SUB).

Utmärkande för officiell statistik från en statistikansvarig myndighet är att den tas fram löpande, enligt fastlagda kriterier och processer, som säkerställer hög kvalitet och jämförbarhet över tid. Relevant statistik av god kvalitet är en förutsättning för att brottsligheten och rättsväsendets verksamheter ska kunna följas och bedömas. I ansvaret för den officiella statistiken ingår att även utveckla statistikens innehåll och kvalitet samt att göra anpassningar till rättsväsendets och samhällets informationsbehov. Särskilt fokus ligger på utveckling av ny statistik, vilket för kriminalstatistiken möjliggörs genom det myndighetsgemensamma arbetet att digitalisera rättskedjan (det så kallade RIF-arbetet).

Brå tar även fram andra statistikslag och produkter som bygger på analys av särskilt insamlade data, och som inte ingår i den officiella statistiken, exempelvis

regeringsuppdraget att årligen ta fram kunskap om hatbrott. Inom ramen för myndighetens statistikverksamhet tar Brå även fram kortanalyser om brottsutvecklingen och utvecklingen av rättsväsendets verksamhetsresultat. Dessa analyser grundar sig på och utgår från befintliga datakällor, såväl register- som surveybaserade.

Brås statistikverksamhet bedriver också viktigt samarbete med andra myndigheter, bland annat inom systemet för officiell statistik och inom samordningen av rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Brå medverkar även i det uppdrag som Statistiska centralbyrån (SCB) har för att bygga upp ett nationellt system för statistisk uppföljning av målen i Agenda 2030.

Forskningsverksamheten

En annan omfattande kärnverksamhet vid Brå är forskning och utveckling, som utgör en stor del av myndighetens kunskapsproduktion. Verksamheten bedrivs i projektform med vetenskapliga metoder och förhållningssätt, och produkterna granskas av externa vetenskapliga experter samt andra externa sakkunniga. Verksamheten är också i juridiskt hänseende forskning, vilket bland annat innebär att mycket av den i förväg etikprövas av Etikprövningsmyndigheten.

Brås forskning fokuserar framför allt på brottsligheten, lagstiftningen och verksamheterna i rättsväsendet. Studierna om brottsligheten gäller både enskilda brottstyper och bredare brottsområden, och berör dess karaktär, struktur, omfattning, utbredning och utveckling. Studierna om lagstiftningen gäller ofta hur tillämpningen av en reglering fungerat under en viss tid, exempelvis åren efter införandet. Studierna om rättsväsendets verksamheter gäller, för polisens del, såväl smala som breda verksamheter inom de förebyggande, yttre respektive utredande verksamheterna. Analyserna av utredningsverksamheten omfattar vanligtvis även åklagarverksamhet. Studier om domstolsledet gäller inte sällan hur domstolar resonerat och dömt på enskilda brottsområden, i förhållande till lagstiftningen och förundersökningsmaterialet. Det görs också studier om Kriminalvårdens verksamhet med häkte och med att verkställa påföljder, samt om påföljder utanför den myndighetens ansvarsområde, liksom om andra fenomen och verksamheter i rättsväsendet, såsom brottsofferarbetet och verksamheter vid Rättsmedicinalverket. Vid sidan om detta forskas det även om andra aspekter, som exempelvis trygghet relativt brottslighet, förtroende för rättsväsendet, situationen i områden som socialt utsatta områden och brottsförebyggande verksamheter som inte primärt drivs av rättsväsendet.

Det är vanligt att en och samma studie har fokus på såväl en viss lagstiftning som brottsligheten respektive rättsväsendets verksamheter på området. Forskningen vid Brå innehåller ett omfattande metodupplägg, där de vanligast förekommande metoderna är litteraturstudier, dokumentstudier, insamling och analyser av registerdata respektive av surveydata, intervjustudier samt deltagande observation.

Över hälften av myndighetens forskningsresurser används till sådan forskning som bedrivs på uppdrag av regeringen. Därutöver bedrivs också forskningsprojekt som utformats i dialog med samarbetspartner, framför allt myndigheterna i rättsväsendet men också andra myndigheter som är involverade i arbete mot brott. Brå bedriver även forskning på eget initiativ, vilket dock utgör en mindre del av den samlade forskningsverksamheten.

Brå bedriver tillämpad forskning, inriktad på att besvara konkreta frågor som kan bidra till att utveckla och förbättra verksamheterna inom det kriminalpolitiska området, och särskilt inom rättsväsendet. Både medan forskningsprojekten

bedrivs och framför allt när resultaten publicerats, lägger myndigheten betydande resurser på att utifrån forskningsrön ge myndigheter och andra målgrupper stöd. Viktiga uppgifter är att tolka och förklara forskningsresultat, så att de kan ligga till grund för utveckling av arbetssätt mot brottsligheten, inklusive förändringar av lagstiftningen. Medarbetare från forskningsverksamheten deltar exempelvis som kunskapsförmedlare vid utbildningar och konferenser, samt i arbetsgrupper och utredningar av olika slag.

Verksamheten för kunskapsstöd

Den tredje kärnverksamheten vid Brå omfattar två olika områden: brottsförebyggande arbete samt förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

Verksamheterna har i uppdrag att stödja och bidra till utveckling av respektive område, bland annat genom att samordna relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå och genom att samla in, bearbeta och sprida kunskap. Målgrupper, utöver regeringen och myndigheter i rättsväsendet, är aktörer på nationell, regional och lokal nivå som i sina respektive verksamheter arbetar med dessa frågor.

Utveckling och samordning av brottsförebyggande arbete

Brås arbete med att utveckla och stödja det brottsförebyggande arbetet i Sverige tar sin utgångspunkt i regeringens nationella brottsförebyggande program *Tillsammans mot brott*. I myndighetens uppdrag ingår exempelvis att utveckla en nationell nätverksstruktur med relevanta myndigheter, att bidra med operativt metodstöd på regional nivå till länsstyrelser och på lokal nivå till yrkesverksamma, erbjuda utbildning i brottsförebyggande arbete och fördela ekonomiskt stöd. På så vis bidrar myndigheten till att de brottsförebyggande aktörerna på alla samhällsnivåer kan bedriva, stödja och utveckla ett effektivt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete, utifrån sina respektive förutsättningar.

Center mot våldsbejakande extremism

Center mot våldsbejakande extremism (CVE) ska, utifrån kriminalpolitiska utgångspunkter, stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Ytterst syftar verksamheten till att förebygga ideologiskt motiverad brottslighet och terrorism.

I uppdraget ingår att samla in och sprida kunskap, ge behovsanpassat stöd till yrkesverksamma, både genom uppsökande verksamhet, såsom kommunbesök och via centrets stödtelefon samt att utveckla och driva nätverk för erfarenhetsutbyte och kompetenshöjning i förhållande till våldsbejakande extremism. På så vis bidrar myndigheten till att sprida kunskap, stärka samverkan och främja utvecklingen i de förebyggande insatserna mot våldsbejakande extremism.

Genom CVE:s placering vid Brå har myndigheten från den 1 januari 2020 i uppgift att fördela statsbidrag för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Bidraget får lämnas till ideella föreningar och stiftelser som uppfyller kraven enligt förordningen (2019:1282) om statsbidrag för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

Myndighetsgemensam verksamhet

I detta avsnitt beskrivs arbete som är integrerat i samtliga verksamhetsgrenar på myndigheten.

Metodstöd till rättsväsendet och brottsförebyggande aktörer

Med utgångspunkt i Brås kärnverksamheter statistik, forskning och kunskapsstöd ger Brå ett betydande operativt metodstöd till externa aktörer, främst rättsväsendets myndigheter, men även andra myndigheter och instanser. Metodstödet följer myndighetens instruktion, om att Brå ska bidra till att verksamheterna inom det kriminalpolitiska området bedrivs kunskapsbaserat.

Det operativa metodstödet vid Brå innebär bland annat överföring av kunskap om arbetssätt och verksamheter som kan bidra till konkret utveckling och förändring hos berörda verksamheter. Metodstödet kan vara mer eller mindre omfattande, och stora delar av Brås verksamhet inkluderar någon form av operativt stöd, eller är renodlade metodstödsprojekt. I forskningsverksamheten är det till exempel vanligt att, i samband med publicering av rapporter, också förmedla resultaten genom möten, seminarier och utbildningsliknande insatser för målgruppen. När det gäller verksamheten för kunskapsstöd utgör metodstöd en stor del av kärnverksamheten, genom dess uppdrag att samordna, utveckla och sprida kunskap och ge behovsanpassat stöd till relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå.

Jämställdhetsintegrering genomför all verksamhet

I instruktionen för Brå anger regeringen att myndigheten ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet, genom att i statistik, uppföljningar och analyser belysa och beakta förhållanden utifrån ålder och kön.

Brå har ingått i regeringens satsning Jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) till och med 2018. Brå har därefter i regleringsbrevet fått återrapporteringskrav att visa på hur resultatet av de åtgärder som vidtagits avseende jämställdhetsintegrering ska bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Inom ramen för detta arbete har Brå tagit fram en handlingsplan för fortsatt jämställdhetsintegrering för åren 2019–2020. Syftet med handlingsplanen är att tillvarata och fortsätta implementera det arbete och de förändringar som gjorts.

Myndigheten har lagt stort fokus på att jämställdhetsintegrera kärnverksamheten. Det handlar till exempel om att ge en fullständig bild i statistiken och forskningsverksamheten, där likheter och skillnader mellan könen tydliggörs, samt att i verksamheten för kunskapsstöd bidra till att det finns ett jämställdhetsperspektiv i kunskapsutvecklingen och i underlag för åtgärder och prioriteringar.

Omvärldsbevakning och identifiering av angelägna utvecklingsområden

Brå ska, enligt myndighetens instruktion, identifiera angelägna utvecklingsområden för rättsväsendet och det brottsförebyggande arbetet. Därtill identifierar Brå på eget initiativ även utvecklingsområden för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Genom detta arbete ska Brå bidra till att verksamheterna inom det kriminalpolitiska området bedrivs kunskapsbaserat.

För att bedöma vilka utvecklingsområden som är mest angelägna, har myndigheten en process bestående av kontinuerlig omvärldsbevakning, interna workshoppar samt inhämtning av rättsväsendets behov av utveckling och kunskap. De områden som Brå bedömer som särskilt angelägna redovisas i myndighetens årsredovisning. Vidare bidrar den kontinuerliga omvärldsbevakningen i sig till

att myndigheten kan hålla en hög kunskapsnivå inom ett antal särskilt viktiga områden samt få en bra grund inför myndighetens verksamhetsplanering.

Internationell verksamhet

Internationell samverkan är en naturlig och integrerad del i Brås verksamhet. Brå ska till exempel säkerställa att internationell statistik, forskning och kunskap inhämtas och sprids till relevanta svenska aktörer, såväl i statistikverksamheten och forskningsverksamheten som i verksamheten för kunskapsstöd. Till exempel deltar Brå regelbundet i internationella konferenser och inhämtar kunskap genom bland annat studiebesök i andra länder.

Tillsammans med Bundeskriminalamt (BKA) i Tyskland, Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) i Nederländerna, Home Office i Storbritannien och Europol ingår Brå i ett forskningsnätverk som årligen utbyter erfarenheter och arrangerar en internationell konferens om organiserad brottslighet. Brå gör också insatser som experter i hatbrottsfrågor i internationella sammanhang, och fungerar som nationell kontaktpunkt på hatbrottsområdet gentemot Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR). Därutöver genomförs även enskilda forskningsprojekt i samarbete med internationella institutioner och nationella aktörer i andra länder.

Vidare medverkar Brå, som nationellt statistikansvarig myndighet, i internationellt samarbete för att skapa en internationellt harmoniserad och mer jämförbar kriminalstatistik. Myndigheten ansvarar för den europeiska statistiken inom sitt statistikområde och medverkar i flera andra internationella samarbeten, bland annat inom EU och med olika FN-organ.

Inom ramen för Brås förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism är internationella kontakter och samarbeten viktiga inslag, och bland annat deltar myndigheten genom CVE i Radicalisation Awareness Network (RAN), EU:s nätverk mot våldsbejakande extremism och Campbell Collaboration. Vidare organiserar Brå den svenska uttagningen till EU:s brottsförebyggande tävling European Crime Prevention Award (ECPA), som årligen utser det bästa lokala brottsförebyggande projektet i EU.

På regeringens uppdrag arrangerar Brå den årliga forskningskonferensen The Stockholm Criminology Symposium. Evenemanget är en av de största årliga kriminologisammanskomsterna i världen, och 2020 går det av stapeln för femtonde året i rad. I samband med evenemanget arrangerar Brå även prisceremonin för Stockholmspriset i kriminologi, *The Stockholm Prize in Criminology*.

Interna stödverksamheter

Brås arbete med statistik, forskning och kunskapsstöd bistås av en rad för myndigheten avgörande verksamheter, vilka definieras som interna stödverksamheter: it, kommunikation, juridik, personal, ekonomi, kontorsservice samt arkiv- och registraturfunktioner.

Brås organisation

Brås kärnverksamhet är indelad i sex enheter, varav två har en så kallad funktion knuten till sig, samt ett nationellt center. Stödverksamheten består av fyra enheter och ett kansli, som tillsammans utgör myndighetens förvaltningsavdelning. Vid myndigheten finns även en stab som har i uppdrag att bistå generaldirektören i ledningen av verksamheten. Under året inrättas även ett kansli till stöd för Rådet för digitalisering av rättsväsendet.

Kärnverksamheten är indelad i följande enheter:

- **Enheten för rättsstatistik (Ers)** ansvarar i huvudsak för att producera och utveckla Sveriges officiella registerbaserade kriminalstatistik med tillhörande system samt den europeiska statistiken. Vid denna enhet finns även funktionen för utveckling av rättsstatistik (Fur).
- **Enheten för statistiska undersökningar (Esu)** ansvarar för att producera och förvalta Sveriges officiella surveybaserade statistik om brott och utsatthet för brott, samt att årligen ta fram kunskap om hatbrott. Vid denna enhet finns även funktionen för analys av statistik om brottsutvecklingen och rättsväsendets verksamhetsresultat (Bov).
- **Enheten för forskning och utveckling (FoU)** genomför tillämpad forskning om brottslighetens utveckling, utsattheten för brott och olika aspekter av rättsväsendets verksamhet.
- **Enheten för utvärdering och polisforskning (Upo)** genomför främst utvärderingar och studier av reformer och verksamheter inom och i anslutning till rättsväsendet, med tyngdpunkt på polisens verksamhet.
- **Enheten för forskning om ekonomisk och organiserad brottslighet (EkoOrg)** genomför studier om rättsväsendets verksamheter och om brottslighetens utveckling, med tyngdpunkt på ekonomisk och organiserad brottslighet.
- **Enheten för utveckling av brottsförebyggande arbete (Uba)** samordnar och ger stöd till brottsförebyggande arbete, i syfte att strategiskt utveckla det brottsförebyggande arbetet i samhället.
- **Center mot våldsbejakande extremism (CVE)** stärker och utvecklar det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism på nationell, regional och lokal nivå.

Förvaltningsavdelningen är indelad i fyra enheter och ett kansli:

- **Enheten för ekonomi och administration (EkAd)** ansvarar för myndighetens ekonomiadministration, registratur och arkiv, kontorsstöd, lokaler samt säkerhetsfrågor.
- **Enheten för kommunikation (Kom)** ansvarar för myndighetens interna och externa kommunikation, för utvecklingen av myndighetens olika kommunikationskanaler och för the Stockholm Criminology Symposium.
- **Enheten för it (IT)** ansvarar för myndighetens interna it-system och för den tekniska förvaltningen av myndighetens statistiksystem.
- **Enheten för personal (PE)** ansvarar för myndighetens löpande personalarbete samt utvecklar strategier, policyer och processer inom personal- och arbetsmiljöområdet.
- **Förvaltningsavdelningens kansli (FAK)** ansvarar för juridiska och upphandlingsrelaterade frågor inom myndigheten och för myndighetens remissyttrandan.

Insyn och granskning

Enligt myndighetens instruktion ska det finnas ett insynsråd och ett vetenskapligt råd vid myndigheten. Insynsrådets ledamöter förordnas av regeringen och Brås generaldirektör är ordförande. Insynsrådets uppgift är att stå för samhällets insyn i myndighetens organisation och verksamhet, och att bistå generaldirektören med råd för att verksamheten ska bedrivas effektivt och i överensstämmelse med målen för myndigheten.

Det vetenskapliga rådet som är knutet till Brå består av personer med vetenskaplig erfarenhet från ämnesområden med betydelse för Brås verksamhet och utses av generaldirektören. Uppgiften för det vetenskapliga rådet är att bistå med råd och vägledning i myndighetens forsknings-, analys-, utvecklings- och statistikverksamhet samt att verka för att den bedrivs på vetenskaplig grund. Ledamöterna genomför därutöver vetenskapliga granskningar av rapporter och statistiska publikationer. Den vetenskapliga granskningen är en del i Brås kvalitetssäkringssystem, som myndigheten tagit fram för att säkerställa att verksamheten bedrivs med vetenskapliga metoder och håller hög vetenskaplig kvalitet. Utöver ledamöter i Brås vetenskapliga råd, engageras även ytterligare experter inom relevanta forskningsfält, som vetenskapliga granskare.

Myndigheten har inrättat en extern expertgrupp för att ge råd i den förebyggande verksamhet som bedrivs vid Center mot våldsbejakande extremism. Expertgruppen ska även utifrån centrets behov granska och lämna synpunkter på produkter. Det är generaldirektören som utser ledamöter i expertgruppen.

Verksamhetsåret 2020

I detta kapitel presenteras Brås planerade verksamhet för 2020 mer detaljerat, uppdelad i fyra övergripande block: statistikverksamhet, forskningsverksamhet, verksamhet för kunskapsstöd och stödverksamhet. Verksamheten inom respektive block presenteras i tematiska avsnitt.

Statistikverksamheten

Regeringens instruktion och regleringsbrev definierar stora delar av den omfattande statistiska verksamhet som genomförs på myndigheten. Verksamheten presenteras under rubrikerna *Registerbaserad kriminalstatistik om brott och rättsväsendets hantering av brott*, *Surveybaserad statistik om brott och utsatthet för brott* samt *Annan statistikverksamhet*.

Registerbaserad kriminalstatistik om brott och rättsväsendets hantering av brott

OFFICIELL STATISTIK

Löpande produktion och förvaltning av den registerbaserade officiella kriminalstatistiken

Brå ansvarar för att löpande producera och förvalta Sveriges officiella registerbaserade kriminalstatistik och det tillhörande systemet för officiell rättsstatistik (SOR). Den registerbaserade officiella kriminalstatistiken består 2020 av åtta slutliga statistikprodukter som årligen publiceras på myndighetens webbplats i form av tabeller och sammanfattande rapporter. På webbplatsen publicerar Brå även preliminära uppgifter om anmälda och handlagda brott för innevarande år, liksom preliminära uppgifter över återfall i brott med kortare periodisering.

I arbetet med kriminalstatistiken ingår även en löpande förvaltning av statistikprodukterna och statistiksystemet. Under 2020 prioriteras förvaltningsåtgärder som är nödvändiga för att kunna fortsätta den löpande produktionen, exempelvis åtgärder som följer av systemomläggningar inom rättsväsendet eller pågående plattformbyte inom systemet för officiell rättsstatistik (SOR).

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Startår: Löpande.

Redovisningsår: Löpande.

Prioriterat kvalitetsarbete inom den registerbaserade officiella kriminalstatistiken

Utöver den löpande produktionen ansvarar Brå för att kontinuerligt utveckla kvaliteten i den officiella registerbaserade kriminalstatistiken och det underliggande produktionssystemet. År 2020 fortsätter myndigheten sitt långsiktiga arbete med att kvalitetssäkra och målgruppsanpassa statistiken, i syfte att öka dess användbarhet. Arbetet tar sin utgångspunkt i de lagar, förordningar och riktlinjer som reglerar produktionen av officiell statistik samt de förbättringsområden som identifierats för Brås statistikverksamhet.

Inom ramen för det prioriterade kvalitetsarbetet kommer Brå under året att arbeta med att förbättra tolkningsstöden på myndighetens webbplats, i syfte att förbättra statistikens tillgänglighet. Vidare planeras för en fördjupad kvalitetsgranskning av de nya brottskoder för brott mot person som infördes 2019. Granskningen ska utgöra underlag för bedömning av tillförlitligheten i statistikens indelning efter olika relationstyper vid brott mot person, samt vid behov även ge förslag på kvalitetshöjande åtgärder. Brå kommer även att påbörja ett arbete för att vidareutveckla kriminalvårdsstatistiken, bland annat rörande uppgifterna om frivård. Brå kommer dessutom, i samverkan med övriga statistikansvariga myndigheter, att medverka i arbetet med att uppfylla den målbild för den officiella statistiken som antogs av Rådet för den officiella statistiken i oktober 2019. Arbetet med målbilden, som samordnas av Statistiska centralbyrån, kommer att pågå till 2025.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Startår: 2020.

Redovisningsår: 2021/2025.

UTVECKLING AV RÄTTSVÄSENDEINRIKTAD STATISTIK

Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF), etapp 2

Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) är ett samarbete mellan rättsväsendets myndigheter, med målet att digitalisera och utveckla informationsutbytet mellan myndigheterna i rättskedjan. Brå har som statistikansvarig myndighet en central roll för realiserandet av arbetets kunskapsdimension, och en viktig uppgift är därmed att säkerställa att samarbetet medger goda möjligheter till fortsatt utveckling av kriminalstatistiken i den riktning som förväntas från regeringen och andra centrala målgrupper.

Under 2020 fortsätter Brå, tillsammans med övriga RIF-myndigheter, arbetet med rättsväsendets informationsförsörjning enligt den gemensamma plan som myndigheterna redovisade till regeringen den 1 oktober 2019 (Ju2019/03164/KRIM). Senast den 1 oktober 2020 redovisas till regeringen (Justitiedepartementet) vilka gemensamma utvecklingsinsatser som myndigheterna avser att genomföra under 2021.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Samarbetspartners: Rättsväsendets myndigheter.

Startår: 2020.

Redovisningsår: 2020/2022.

Rättsväsendets leveranser till SOR (Räls), etapp XIII

Räls är Brås införandeprojekt med syftet att genomföra de integrationsändringar som följer av arbetet inom rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Projektets primära mål är att säkerställa att Brå kan fortsätta publicera den officiella registerbaserade kriminalstatistiken utan förhinder och minimera de eventuella negativa konsekvenser som kan uppstå i samband med omfattande systemomläggningar hos de myndigheter som levererar uppgifter till statistiken. Exempel

på sådana negativa konsekvenser är produktionsstopp, bristande kontinuitet i tidsserier eller svårigheter att hantera historiska data. Projektet har även som målsättning att skapa förutsättningar för en kostnadseffektiv och kvalitetssäkrad produktionsprocess, samt stödja utvecklingen av ny eller befintlig statistik.

Arbetets innehåll och inriktning bestäms utifrån den plan för gemensamma utvecklingsinsatser för en effektivare rättskedja som myndigheterna inom RIF tar fram årligen (Ju2019/03164/KRIM). Under 2020 kommer Brå att påbörja en anpassning av det interna statistiksystemet, i syfte att kunna ta emot och hantera uppgifter om brottmålsavgöranden direkt från domstolarna (tingsrätt och hovrätt) från och med 2022. I detta arbete ligger också att ta fram en lösning för att kunna hantera uppgifter som inte rapporteras digitalt från domstolarna, exempelvis uppgifter om extraordinära avgöranden. Därutöver omfattar projektet annan nödvändig systemanpassning som följer av RIF-relaterade systemomläggningar inom Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Tullverket under 2020. Det handlar bland annat om anpassningar för att ta emot och hantera uppgifter om juridisk information (JIF) från Polismyndigheten.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens övriga användare.

Samarbetspartners: Rättsväsendets myndigheter.

Startår: 2020.

Redovisningsår: 2020/2022.

Publicering och vidareutveckling av ny statistik över brott och brottsmisstankar i brottmålsprocessen

Funktionen för utveckling av rättsstatistiken (Fur) vid Brå bedriver sedan flera år utveckling för att tillvarata den potential som rättsväsendets informationsförsörjning (RIF) innebär för den registerbaserade kriminalstatistikens utformning och innehåll. Målsättningen är att utveckla nya löpande statistikprodukter som ska kunna användas för uppföljning av rättsväsendets verksamheter.

Under 2020 kommer funktionen för tredje året i rad att publicera resultat från två nyutvecklade statistikprodukter som båda beskriver brottmålsprocessen från anmälan om brott till beslut om åtal, inkluderat balanser och handläggningstider. Funktionen kommer även att arbeta med metodutveckling i syfte att bättre tillgängliggöra huvudresultaten i den framtagna statistiken och underlätta för användarna i tolkningen av statistiken. Inom funktionen pågår även arbete med att utveckla statistik över fysiska personer som anmält brott (målsägare). Under året planeras för fortsatta analyser av kvaliteten på indata med anledning av de nya brottskoder för brott mot person som infördes 2019. Om kvaliteten i brottskoderna bedöms vara tillräcklig är ambitionen att publicera ny målsägarstatistik i slutet av året. Samtliga utvecklade produkter baseras på den potential som RIF-arbetets första etapp medgivit och kommer att vidareutvecklas i takt med att nya etapper sjösätts.

Initiativ: Regeringen, rättsväsendets myndigheter.

Målgrupp: Statistikens användare.

Startår: 2020.

Redovisningsår: 2021.

Surveybaserad statistik om brott och utsatthet för brott

OFFICIELL STATISTIK

Produktion och förvaltning av Nationella trygghetsundersökningen (NTU)

Den årliga Nationella trygghetsundersökningen (NTU) mäter sedan 2005, genom en omfattande enkätundersökning, utsatthet för olika typer av brott, trygghet, förtroende för rättsväsendet och erfarenheter av rättsväsendet. Brå redovisar de centrala resultaten på nationell och regional nivå.

Under våren 2020 kommer myndigheten att genomföra datainsamling för årets publicering, som kommer att göras under hösten. Brå kommer även att förbereda nästföljande års datainsamling. Under 2020 kommer även särskilda kortanalyser utifrån NTU-materialet att publiceras, och uttag av data och särskilda analyser att tas fram som underlag för andra slags publikationer och presentationer.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter samt statistikens användare.

Startår: Årligen.

Redovisningsår: Årligen.

Skolundersökningen om brott (SUB)

Brå genomför regelbundet en nationell skolundersökning om brott (SUB). Undersökningen utgör ett viktigt kunskapsunderlag om brottslighet bland ungdomar i årskurs 9 i Sverige, och omfattar både deras egen brottsutövning och deras utsatthet för brott. Datainsamlingen påbörjades under senhösten 2019 och avslutas i februari 2020. Därefter sker databearbetning, analys och rapportskrivning, och under senhösten 2020 kommer resultaten att publiceras i en rapport.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Rättsväsendets myndigheter, främst Polismyndigheten, samt socialtjänsten och andra som intresserar sig för ungdomsfrågor.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

UTVECKLING AV SURVEYBASERADE STATISTIKPRODUKTER

Socialt utsatta områden, med utgångspunkt i NTU

Brå har tidigare, med utgångspunkt i Nationella trygghetsundersökningen (NTU), redovisat utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet i socialt utsatta områden. Metoden för NTU reviderades under 2017, och i början av 2018 inrättade Statistiska centralbyrån en ny regional indelning, det vill säga ett nytt sätt att för statistiska ändamål dela in Sverige i mindre områden. Dessa förändringar innebär att det inte längre är möjligt att redovisa uppgifter om brott och trygghet i socialt utsatta områden på samma sätt som tidigare. Mot bakgrund av detta har Brå fått i uppdrag av regeringen att föreslå hur man fortsatt ska kunna ta fram uppgifter om utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet i socialt utsatta områden. Inom ramen för uppdraget ska Brå även analysera och vid behov ge förslag på hur redovisningen av brottslighet

och trygghet i socialt utsatta områden skulle kunna utvecklas. I arbetet ska Brå inhämta synpunkter från Polismyndigheten och Statistiska centralbyrån.

Initiativ: Regeringen.
Målgrupp: Regeringen.
Startår: 2019.
Redovisningsår: 2020.

Brott i nära relationer

Brå publicerade 2014 en nationell kartläggning av brott i nära relationer, det vill säga brott som begås av en partner eller före detta partner. Kartläggningen gjordes inom ramen för Nationella trygghetsundersökningen (NTU) och utformades så att den skulle kunna återupprepas. Under 2017 reviderades metoden för NTU, vilket innebär att det krävs ett visst utvecklingsarbete för att kartläggningen av brott i nära relationer ska kunna återupprepas. Mot bakgrund av det får Brå i uppdrag att förbereda för att en nationell kartläggning av brott i nära relationer ska kunna genomföras i samband med datainsamlingen till NTU 2021.

Initiativ: Regeringen.
Målgrupp: Regeringen.
Startår: 2020.
Redovisningsår: 2020.

ANDRA STATISTISKA PRODUKTER

Fördjupad studie om hatbrott

I instruktionen för Brå anger regeringen att myndigheten årligen ska ta fram kunskap om hatbrott, och i myndighetens regleringsbrev för 2020 förtydligar regeringen detta uppdrag genom att ange att Brå under året ska genomföra en eller flera studier om hatbrott som ska fördjupa kunskapen om hatbrottslighetens omfattning och karaktär, utsatta individers och grupperns behov eller rättsväsendets hantering av hatbrott. Studierna ska komplettera hatbrottsstatistiken, som från och med 2019 publiceras vartannat år.

Brå kommer att genomföra två fördjupningsstudier under året, där den ena studiens syfte är att studera handläggningsbeslut för brott som Brå har identifierat innehåller ett hatbrottsmotiv. Den andra fördjupningsstudien syftar till att komplettera hatbrottsstatistiken med kunskap om självrapporterad utsatthet för hatbrott.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).
Målgrupp: Regeringen, riksdagen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och andra aktörer inom området.
Startår: 2020.
Slutår: 2021.

Kortanalyser om brottsutvecklingen och rättsväsendets verksamhetsresultat

Vid myndighetens statistikverksamhet finns funktionen för analys av statistik om brottsutvecklingen och rättsväsendets verksamhetsresultat (BoV). Funktionen har

till uppgift att utifrån befintliga datakällor utföra snabba analyser och beskrivningar av aktuella områden, så kallade kortanalyser. Kortanalyserna kan både vara på övergripande nivå och redogöra för enskilda brottskategorier. Vissa återkommer regelbundet, till exempel kortfattade redogörelser av brottsutvecklingen i Sverige. Två exempel på kortanalyser som Brå kommer att publicera under 2020 är dels en om brottsofferstöd till utsatta för hatbrott, dels en som belyser hur andelen direktavskrivningar varierar över året samt mellan olika polisregioner.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, rättsväsendets myndigheter och allmänheten.

Startår: Löpande.

Redovisningsår: Löpande.

Bedömningar av framtida verksamhetsvolym i rättskedjan

Sedan 2008 har Brå, på regeringens uppdrag, arbetat med årliga prognoser över in- och utflödet i rättsväsendets framtida verksamhetsvolym, tillsammans med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården. Under hösten 2019 fick de fyra myndigheterna ett förändrat uppdrag av regeringen att, med stöd av Brå, redovisa bedömningar av framtida verksamhetsvolym i rättskedjan, och att då också bedöma inverkan från externa och interna faktorer och konsekvenser för myndigheternas resursbehov. Brås roll är främst att stödja de övriga myndigheterna i det utvecklande arbetet. Myndigheterna ska gemensamt redovisa sina bedömningar i samband med redovisningarna av budgetunderlagen våren 2020, med avsikten att bedömningarna därefter ska redovisas årligen.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården.

Samarbetspartner: Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Annan statistikverksamhet

Statistikservice

En av de löpande huvuduppgifterna för Brås statistikverksamhet är att ta fram specialanpassad statistik och lämna ut mikrodata från de register som ligger till grund för statistiken, på begäran av forskare och andra användare. I arbetet med statistikservice ingår även att besvara telefon- och e-postförfrågningar från statistikens användare. Under året kommer Brå arbeta för att effektivisera och kvalitetssäkra såväl hanteringen av inkomna statistikfrågor som handläggningen av beställningar av mikrodata och statistik.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: Statistikens användare.

Startår: Löpande.

Redovisningsår: Löpande.

Internationellt statistiksamarbete

Som statistikansvarig myndighet medverkar Brå aktivt i det internationella samarbetet på statistikområdet för rättsväsendet. Målsättningen är att skapa en mer harmoniserad och internationellt jämförbar statistik om brott och rättsväsendets hantering av brott. Inom ramen för det internationella samarbetet ansvarar myndigheten även för genomförandet, såväl löpande som i samband med enskilda uppdrag, av statistik om brott och rättsväsendet på initiativ från olika internationella organ. En stor del av rapporteringen om brott till EU och FN baseras på det internationella klassificeringssystemet International Crime Classification System (ICCS) som implementerades som standard under 2017. För att effektivisera och kvalitetssäkra rapporteringen av uppgifter till internationella organ kommer Brå att fortsätta arbetet med att implementera ICCS i systemet för officiell rättsstatistik (SOR).

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupp: EU, FN och andra internationella organ samt Statistiska centralbyrån (SCB).

Startår: Löpande.

Redovisningsår: Löpande.

Forskningsverksamheten

I detta avsnitt presenteras Brås forskningsverksamhet, utifrån forskningens inriktning och huvudsakliga målgrupper. Verksamheten återges under rubrikerna *Brottsligheten*, *Polis- och åklagarverksamhet*, *Senare led i rättskedjan* samt *Andra och övergripande områden*. Utöver dessa lyfts även projekt fram under rubriken *Internationell och EU-finansierad verksamhet*.

Brottsligheten

Strategiska brott

Strategiska brott definieras som de brott som vid en första lagföring starkast indikerar en fortsatt brottslighet i form av ett flertal nya lagföringar. Brå har tidigare tagit fram kunskap om strategiska brott vid två tillfällen (Brå 2000:3 samt 2011:21). Eftersom unga kriminellt högaktiva personer under loppet av sin livstid kommer att stå för en väsentlig del av den totala brottsligheten i samhället är det värdefullt att följa upp de kunskaper som byggts upp kring de strategiska brotten. Mot denna bakgrund har regeringen gett Brå i uppdrag att uppdatera kunskapen om vilka brottstyper bland unga (15–20 år) som starkast indikerar fortsatt brottslighet. Uppdraget omfattar att belysa brottslighet för både unga män och unga kvinnor. Brå ska inom ramen för uppdraget även göra en kunskapsammanställning utifrån befintlig forskning av vilka faktorer som ökar möjligheterna för individer att lämna kriminella sammanhang, med särskilt fokus på unga personer.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, kommunala beslutsfattare, Kriminalvården, Polismyndigheten, Domstolsverket, Statens institutionsstyrelse och socialtjänsten.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2021.

Islamofobiska hatbrott

Under senare år har en ökad rapportering av islamofobisk hatpropaganda och islamofobiska hatbrott skett i Sverige och runt om i Europa. Utsatthet för islamofobiska handlingar tar sig bland annat uttryck i hot, ofredande och hets mot folkgrupp, och under de senaste tjugo åren har skadegörelse och andra hatbrott riktade mot moskéer varit återkommande företeelser runt om i Sverige. Mot denna bakgrund har Brå fått i uppdrag av regeringen att göra en fördjupad studie av den islamofobiska hatbrottslighetens karaktär. Med utgångspunkt i polisanmälningar med identifierat hatbrottsmotiv och intervjuer med brottsutsatta ska Brå bland annat belysa i vilka kontexter som islamofobiska hatbrott begås i Sverige och vilka typer av brottsliga handlingar det rör sig om. Studien ska även beskriva hur den här typen av brottslighet upplevs av de utsatta, samt vilka brottslighetens konsekvenser är för dem, och föreslå sätt att stärka det brottsförebyggande arbetet. I uppdraget ska Brå också inhämta kunskap och erfarenheter från relevanta organisationer inom både det civila samhället och berörda myndigheter.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2021.

Narkotikamarknader

Brå ska, på uppdrag av regeringen, kartlägga narkotikamarknader i Sverige. Brå beskrev för cirka tio år sedan narkotikamarknaderna i tre rapporter (Brå 2005:11, Brå 2007:4, Brå 2007:7). En mer aktuell bild ska nu tas fram. Den nya studien ska omfatta både öppen narkotikahandel och handel över internet. I uppdraget ingår att redogöra för marknadernas organisationsformer och aktörer. Brå ska också belysa kopplingarna mellan narkotikamarknaderna och annan brottslighet i kriminella miljöer. Analyserna ska även visa på hur rättsväsendets och samhällets motåtgärder kan stärkas för att minska tillgången till narkotika. Studien kommer att baseras på en genomgång av ärenden och på intervjuer.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket, Kriminalvården, Socialstyrelsen, Statens institutionsstyrelse, Folkhälsomyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2021.

Internationell jämförelse av dödligt skjutvapenvåld

Brå ska göra en jämförande studie av skjutningar och andra våldsmetoder vid dödligt våld i Sverige och ett antal andra länder i Europa. Med utgångspunkt i en sammanställning av tillgängliga statistiska uppgifter från olika europeiska länder, kommer studien att analysera nivåerna och utvecklingen av dödligt skjutvapenvåld och relatera detta till andra våldsmetoder vid dödligt våld. I den mån det är möjligt kommer studien också att beskriva det dödliga skjutvapenvåldet i olika länder utifrån uppgifter om brottsoffrens kön, ålder etc.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter och andra med intresse för frågan.

Startår: 2020.

Redovisningsår: 2020.

Det dödliga våldets utveckling fram till 2017

Dödligt våld är en brottstyp som får stor uppmärksamhet, i Sverige liksom i andra länder. Brottstypen har också en särskild relevans i den kriminologiska forskningen och är central vid studier av brottsutvecklingen. Brå har under lång tid genomfört upprepade datainsamlingar och analyser för att beskriva det dödliga våldets struktur och utveckling i Sverige. Det innebär att Brå i dag har tillgång till jämförbara uppgifter om det dödliga våldets karaktär från 1990 och framåt. Den senaste studien, vars huvudrapport publicerades i juni 2019, beskriver utvecklingen 1990–2017. Inom ramen för studien genomförs också två särskilda fördjupningar, varav den ena undersöker dödligt våld i den kriminella miljön, och den andra undersöker psykisk ohälsa bland brottsutsatta och gärningspersoner.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2017.

Redovisningsår: 2019/2020.

Utsatthet för brott på asylboenden

För att säkra allas rätt till trygghet, har staten ett särskilt ansvar för att också dess asylboenden erbjuder en trygg miljö. Att asylboenden är trygga att vistas på är viktigt även för de asylsökandes tilltro till det svenska samhället och rättssystemet. Med hjälp av data från polisanmälningar och förundersökningar samt intervjuer med bland andra poliser, åklagare och ideella organisationer, är syftet med projektet att beskriva hur brottsutsattheten på kollektiva asylboenden ser ut, att undersöka om det finns grupper på asylboenden som kan vara särskilt sårbara och att belysa eventuella svårigheter för rättsväsendet med att upptäcka och utreda brott på asylboenden. Målet med studien är att ta fram ett kunskapsunderlag för det brottsförebyggande arbetet och för de aktörer som arbetar med att utreda och lagföra brottsligheten.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Regeringen, Migrationsverket, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Registrerade misstankar om brott bland personer med inrikes respektive utrikes bakgrund

Brå har tidigare genomfört studier om brott bland personer med inrikes respektive utrikes bakgrund. Den senast publicerade studien, från 2005, rörde en period som ligger förhållandevis långt bak i tiden (1997–2001). Mot bakgrund av detta bedriver Brå ett projekt med huvudsyftet att undersöka andelen registrerade brottsmisstänkta i befolkningen, bland personer med inrikes respektive utrikes bakgrund. Projektet kommer också att beskriva utvecklingen över tid. Studien använder data från Brå om misstänkta personer och uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB) om inrikes respektive utrikes bakgrund.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Regeringen, riksdagen, rättsväsendets myndigheter och andra med intresse för frågan.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2021.

Polis- och åklagarverksamhet

Sammanställning över polisforskningen i Sverige

På regeringens uppdrag publicerade Brå i oktober 2018 en sammanställning över polisforskning som publicerats i Sverige under perioden 2010–2017. Sammanställningen var ett första steg i att på ett mer strukturerat sätt fånga in den forskning som bedrivs om svensk polis och polisverksamhet. Brå har även i uppdrag att kontinuerligt uppdatera sammanställningen med tillkommande polisforskning. I mars 2019 upprättades en överenskommelse mellan Brå och Polismyndighetens bibliotek och kunskapstjänst, i syfte att uppdatera och tillgängliggöra Brås sammanställning elektroniskt via den sökbara databasen Justitia. Arbetet med att tillgängliggöra sammanställningen elektroniskt beräknas vara klart i början av 2020.

Initiativtagare: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten, polisutbildningarna och forskare.

Startår: 2018.

Redovisningsår: Löpande.

Utvärdering av försöksverksamheten med ett snabbförfarande i brottmål

Regeringen har gett i uppdrag till ett flertal myndigheter inom rättsväsendet att förbereda och genomföra en försöksverksamhet med ett snabbförfarande i brottmål. Syftet med uppdraget är att begångna brott ska kunna lagföras snabbt och effektivt, utan att rättssäkerhet eller kvalitet får stå tillbaka. Brå har fått i uppdrag att följa och utvärdera delar av försöksverksamheten. I regleringsbrevet för 2019 fick Brå i tillägg att även följa och utvärdera den utvidgade försöksverksamheten av snabbförfarande i brottmål gällande unga lagöverträdare över 18 år. I Brås uppdrag ingår bland annat att belysa hur myndigheternas arbete har bedrivits samt hur handläggningstider, lagföring och myndigheternas övriga verksamhet har utvecklats. Syftet med utvärderingen är att utgöra underlag för regeringens överväganden om hur en fortsatt ordning för snabbare lagföring bör vara utformad. Utvärderingen genomförs med hjälp av statistik, intervjuer, observationer och dokumentation av projektet.

Initiativtagare: Regeringen.

Målgrupper: Regeringen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården, Domstolsverket och tingsrätterna.

Samarbetspartner: Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården, Domstolsverket samt Attunda respektive Solna tingsrätt.

Startår: 2018.

Slutår: 2020, med en delredovisning 2019.

Uppföljning av sexualbrottslagstiftningen

Brå ska på uppdrag av regeringen följa upp och analysera lagtillämpningen av våldtäktsbrottet, efter de lagändringar som infördes den 1 juli 2018. I uppdraget ingår att analysera utvecklingen av anmälningar, åtal och fällande domar. Centralt i uppdraget är att analysera om lagstiftningens intentioner tycks ha realiserats, genom att vissa typer av fall, som tidigare inte gick till åtal och fällande dom som våldtäkt, numera gör det. I det ingår också att uppmärksamma eventuella tolkningssvårigheter och bevisproblem. Brå ska även översiktligt redovisa vilka konsekvenser lagändringarna beträffande våldtäkt har fått för fängelsestraffens längd. Uppdragets frågor kommer att besvaras främst genom en enkät till domare som dömt i våldtäktsmål 2019, intervjuer med åklagare och en genomgång av samtliga våldtäktsdomar 2019.

Initiativtagare: Regeringen.

Målgrupper: Regeringen, Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Startår: 2019.

Slutår: 2020.

Kroppsburna kameror

Våren 2018 inledde Polismyndigheten i region Stockholm, tillsammans med Nationella operativa avdelningen (Noa), en pilotverksamhet där närmare trehundra poliser i yttre tjänst utrustades med en ny typ av kroppsburna kameror. Pilotverksamheten har genomförts inom Mareld – en numerär och teknisk resursförstärkning i tre polisområden som kategoriserats som särskilt utsatta. Brå ska utvärdera pilotverksamheten genom att undersöka om de kroppsburna kamerorna påverkar polisens utsatthet för hot och våld i tjänsten. Vidare ska Brå också redogöra för hur ljud- och bildupptagningarna hanteras som bevismaterial inom rättskedjan. Utvärderingen baseras primärt på en arbetspassregistrering, intervjuer, observationer och en genomgång av ärenden och domar.

Initiativ: Polismyndigheten och Brå.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket.

Startår: 2017.

Redovisningsår: 2020.

Förläggning av arbetstid inom Polismyndigheten

Frågan om arbetstidens förläggning har varit en knäckfråga för polisen under lång tid. En rad rapporter, både interna och externa, har pekat på att arbetstiden i Polismyndigheten inte är tillräckligt anpassad till verksamhetens behov. I januari 2018 enades Polismyndigheten och Polisförbundet om att pröva en ny modell för schemaläggning inom ingripandeverksamheten, i syfte att bättre anpassa arbetstiden till verksamhetens behov. Den nya modellen prövas i åtta lokalpolisområden, sedan hösten 2018. Brå ska genomföra en utvärdering av försöksverksamheten. Syftet är att undersöka om den nya modellen för schemaläggning leder till att arbetstiden blir bättre anpassad till verksamhetens behov och leder till förbättrade verksamhetsresultat, samtidigt som arbetsmiljön är god. Utvärderingen genomförs med hjälp av bland annat statistik, intervjuer och dokumentation av projektet.

Initiativtagare: Polismyndigheten och Brå.

Målgrupp: Polismyndigheten och regeringen.

Startår: 2018.

Redovisningsår: 2020.

Anmälda och uppklarade våldtäkter i Europa

Sverige har länge haft det högsta antalet våldtäktsanmälningar per invånare i Europa. Samtidigt ligger andelen anmälningar som leder till åtal och fällande dom på en låg nivå i Sverige, jämfört med övriga länder i Europa. I många olika sammanhang får Utrikesdepartementet, Brå och regeringen frågor om orsaken till detta. Brå har därför inlett ett projekt med syfte att försöka få fram ett bättre underlag för att svara på dessa frågor. Rapporten ska ta upp variationer i olika länders sätt att redovisa antalet våldtäkter i den officiella statistiken och i vilken utsträckning det finns anmälda våldtäkter som inte registreras i kriminalstatistiken. Brå kommer i rapporten även att ta upp betydelsen av skilda definitioner på ”uppklarade” samt hur stora skillnader som återstår mellan länderna när det gäller anmälningar och uppklarade brott. Rapporten ska också ta upp hur olika länder hanterar statistik, olika legala definitioner av våldtäkt och olika sätt att definiera vad som är ett uppklat brott.

Initiativtagare: Brå.

Målgrupper: Regeringen, rättsväsendet och ambassader.

Startår: 2019.

Slutår: 2020.

Utvärdering av Sexualbrottsgruppen, polisen Stockholm Nord

Sedan september 2019 bedriver polisen i Stockholm Nord ett utvecklingsprojekt vad gäller utredningar av sexualbrottsärenden, med ett särskilt fokus på våldtäkter. Som ett led i arbetet har polisen i Stockholm Nord inrättat en särskild utredningsenhet, Sexualbrottsgruppen, som enbart arbetar med våldtäktsärenden (våldtäkt samt försök till våldtäkt). Brå ska genomföra en utvärdering av arbetet vid Sexualbrottsgruppen i Stockholm Nord. Målet med utvärderingen är att undersöka om det förändrade arbetssättet avseende våldtäktsärenden har lett till de uppställda målen om ökad andel ärenden som redovisas till åklagare, kortare handläggningstider samt ökad kvalitet genom hela ärendeprocessen. Utvärderingen ska genomföras med hjälp av bland annat statistik och intervjuer.

Initiativtagare: Polismyndigheten och Brå.

Målgrupp: Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och regeringen.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Södertäljesatsningen

Brå genomför en fallstudie av Södertäljesatsningen, en myndighetsgemensam insats mot organiserad brottslighet i Södertälje, i syfte att beskriva, analysera och följa upp genomförandet och resultatet av insatsen samt beskriva hur den uppkom. Studien baseras bland annat på intervjuer, deltagande observationer och NTU-data. Genom att studera hur samverkan skett på de olika nivåerna och hur myndigheterna arbetat för att uppfylla både sina respektive mål och ett gemensamt övergripande mål, kan hinder och möjligheter identifieras.

Initiativ: Polismyndigheten och Brå.

Målgrupper: Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Kriminalvården, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Kustbevakningen, Tullverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen samt kommuner.

Samarbetspartner: Rättsväsendets myndigheter samt kontrollmyndigheter och förvaltningar som ingår i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet.

Startår: 2011.

Redovisningsår: 2020.

Skrift om fasmodellen

I samband med seminarier som Brå höll tillsammans med polisen i Västra Götaland och Göteborgs stad 2014 formulerades en modell, den så kallade fasmodellen (tidigare kallad fasteorin). Modellen utgör ett verktyg för att kunna planera och kommunicera långsiktiga insatser mot problem i socialt utsatta områden. I takt med att fler och fler polisområden (och vissa kommuner) börjat använda modellen har den tillämpats och tolkats på lite olika sätt. Mot bakgrund av detta

ska Brå vidareutveckla fasmodellen och göra den mer lättillgänglig och användarvänlig. Vidareutvecklingen ska ske genom insamlande av erfarenheter, genomgång av tidigare forskning samt interna och externa seminarier. Slutprodukten ska bli en skrift som beskriver fasmodellen och ger vägledning till hur den kan användas.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, kommuner samt de myndigheter som ingår i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet.

Startår: 2020.

Redovisningsår: 2021.

Senare led i rättskedjan

Utvärdering av Kriminalvårdens försöksverksamhet med inslussningsprogram

Att minska risken för klienters återfall i brott är en av Kriminalvårdens främsta uppgifter. Under perioden 1 januari 2019 till och med 30 juni 2020 bedriver Kriminalvården en försöksverksamhet som syftar till att minska återfall i brott i Västra Hisingen i Göteborg, Norrköping och Umeå. Försöksverksamheten är ett regeringsuppdrag, och går ut på att stärka den lokala samverkan kring insatser på individnivå för villkorligt frigivna klienter. Verksamheten ska omfatta ett samordnat stöd mellan Kriminalvården och lokala samhällsaktörer på klientens hemort, en så kallad inslussningsgrupp. Brå ska utvärdera Kriminalvårdens försöksverksamhet och bland annat redovisa hur och i vilken omfattning försöksverksamheten har bedrivits, om och i sådana fall på vilka sätt förutsättningarna för samverkan på individnivå har förändrats, samt vilka skillnader i förhållande till ordinarie strukturer som bedöms utgöra nyckelfaktorer i detta sammanhang. Brå ska även redovisa förutsättningarna att fortsätta bedriva verksamheten nationellt. Utvärderingen ska genomföras med hjälp av bland annat intervjuer, enkäter och dokumentation av projektet.

Initiativtagare: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Kriminalvården, socialtjänsten, Kronofogden, Arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvården, Polismyndigheten, Försäkringskassan samt civilorganisationer.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Enhetligt dömande

En grundläggande princip i tillämpningen av svensk rätt är ekvivalensprincipen – att lika fall behandlas lika. Brå har vid flera tillfällen tidigare studerat graden av enhetlighet i tingsrätternas dömande i brottmål, med resultatet att det finns skillnader i påföljdsbestämningen i tingsrätterna. Syftet med föreliggande studie är därför att i en experimentell vinjettstudie, där domare i tings- och hovrätter tillfrågas om sin bedömning i påföljdsbestämningen i ett antal fiktiva fall, närmare studera vilka aspekter som domare eventuellt bedömer olika vid påföljdsbestämningen, och även hur detta varierar över landet. Det övergripande målet med studien är att öka kunskapen om graden av enhetlighet i domares bedöm-

ningar i påföljdsbestämningen, och därmed öka kunskapen om faktorer som kan påverka likabehandling i domstolarna.

Initiativ: Brå.

Målgrupp: Rättsväsendets myndigheter, i första hand den dömande verksamheten, och regeringen.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2021.

Andra och övergripande områden

Informationsdelning i arbetet för att förebygga brott

Sekretesslagstiftningens begränsningar har återkommande lyfts fram som ett hinder för informationsdelning i lokalt brottsförebyggande arbete. Hittills saknas en samlad bild av utmaningar och eventuella behov av förändring, i synnerhet gällande brottsförebyggande arbete kring unga under 21 år. Brå ska därför undersöka förutsättningarna att dela uppgifter mellan olika aktörer, och om dessa förutsättningar är tillräckliga för ett effektivt förebyggande arbete som samtidigt värnar den enskildes personliga integritet. Uppdraget har huvudfokus på informationsdelning i det lokala brottsförebyggande arbetet mellan polis och kommun, men även andra relevanta aktörer kommer att beröras. Uppdraget fokuserar främst på den bestämmelse i 10 kap. 18 a § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) som i vissa fall möjliggör för socialtjänsten att lämna uppgifter till polisen om en enskild som inte fyllt 21 år, om det finns risk att personen kommer att utöva brottslig verksamhet. I projektet genomförs fallstudier i sju kommuner, genom intervjuer och fokusgrupper. Till detta kommer en nationell enkät till poliser och chefer inom socialtjänsten att skickas ut.

Initiativ: Regeringen.

Målgrupp: Regeringen, Polismyndigheten, Statens institutionsstyrelse, rättsväsendets myndigheter, kommuner samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Internationell och EU-finansierad verksamhet

The Stockholm Criminology Symposium

Brå ansvarar för genomförandet av The Stockholm Criminology Symposium, som årligen har runt 500 deltagare och i år genomförs den 9–11 juni 2020. Brå ansvarar även för prisceremonin för The Stockholm Prize in Criminology, där 2020 års vinnare är Philip J. Cook och Franklin E. Zimring (USA). Årets tema för symposiet är skjutvapenvåld – Gun violence: sound knowledge and countermeasures.

Initiativ: Regeringen (följer av instruktionen).

Målgrupper: Forskare, beslutsfattare och praktiker inom rättsväsenden, kriminologi och det övriga kriminalpolitiska fältet.

Startår: 2019.

Redovisningsår: 2020.

Verksamheten för kunskapsstöd

I detta avsnitt presenteras verksamheten för kunskapsstöd, utifrån inriktning, målgrupper och samarbetspartner. Verksamheten beskrivs under rubrikerna *Utveckling av brottsförebyggande arbete* och *Stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism*.

Utveckling av brottsförebyggande arbete

Verksamheten för utveckling av brottsförebyggande arbete samordnar, utvecklar och sprider kunskap, fördelar ekonomiskt stöd och ger kvalificerat metodstöd till brottsförebyggande aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Syftet med verksamheten är att bidra till att de berörda aktörerna ska kunna bedriva ett effektivt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete utifrån sina förutsättningar.

Sammantaget kommer Brå att arbeta för att prioriteringen och samordningen av det brottsförebyggande arbetet ska öka på samtliga samhällsnivåer och bidra till utveckling och förnyelse av det brottsförebyggande arbetet.

Strategisk utveckling av det brottsförebyggande arbetet

Den brottsförebyggande verksamheten vid Brå förstärktes när regeringen 2017 presenterade ett nytt nationellt brottsförebyggande program, *Tillsammans mot brott*. I samband med det nya programmet gav regeringen Brå i uppdrag att utveckla det nationella stödet till och samordningen av brottsförebyggande arbete. Mycket av det arbete som bedrivs, och som beskrivs nedan, utgår från detta program och uppdrag. Brås arbete med att stödja och utveckla brottsförebyggande arbete hämtar sina prioriteringar ur en utvecklad systematisk omvärldsbevakning och identifiering av angelägna utvecklingsområden.

Brå tar årligen fram en rapport om hur det brottsförebyggande arbetet har bedrivits och utvecklats samt pekar på utvecklingsbehov. Beskrivningen ska avse såväl myndighetens eget arbete som det brottsförebyggande arbetet på lokal, regional och nationell nivå. Rapporten baseras bland annat på enkätundersökningar, forsknings- och utvecklingsprojekt på Brå, arbete med länsstyrelser och samverkan med andra myndigheter. Baserat på identifierade behov i den årliga rapporten kan Brå sedan rikta kunskapsstöd till berörda aktörer, bland annat till brottsförebyggande arbete i mindre städer, tätorter och landsbygdskommuner, vilket är ett av regeringens återrapporteringskrav för 2020.

För att vidare bidra till den strategiska utvecklingen av det lokala brottsförebyggande arbetet fördelar Brå årligen ekonomiskt stöd till uppföljning och utvärderingar av lokalt brottsförebyggande arbete som utgår från en tydlig problembild. Sedan 2019 finns två beloppsgränser, där kravet för det högre beloppet är att utvärderingen utförs av en akademisk institution, för att koppla samman forskning och praktik i ett tätare samarbete. Till det ekonomiska stödet knyts ett tätt metodstöd, där de aktörer som tilldelats medel får kontinuerlig återkoppling kring arbetet, hur det kan förstärkas eller utvecklas. Brå arbetar även med att sprida de resultat och slutrapporter som inkommer under året på olika sätt, för att nå brottsförebyggande aktörer och därigenom bidra till att utveckla det brottsförebyggande arbetet generellt i landet.

Målgrupper: Regeringen samt nationella, regionala och lokala brottsförebyggande aktörer.

Nationell nätverksstruktur

Brå har i uppdrag att stödja och utveckla en nationell nätverksstruktur, som i första hand ska bidra till samverkan mellan myndigheter, främja erfarenhets- och kunskapsutbyte och vara ett forum för att gemensamt omhänderta nya brottsfenomen som kräver koordinerade insatser. Arbetet med en nationell nätverksstruktur kommer att skifta i form över tid och kunna knytas till olika insatser och ämnesområden. Arbetet kommer således alltid att vara under utveckling.

Brå har inrättat ett nationellt kärnnätverk med representanter för Brå, Polismyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och länsstyrelserna. Nätverket kommer under 2020 bland annat att vidareutveckla samverkan i det nationella och regionala stöd som ges av de som ingår i nätverket. Utöver kärnnätverket har Brå initierat och tagit en roll i en rad operativa nätverk, kopplade till specifika frågor och områden, såsom situationell prevention, unga lagöverträdare, ekonomisk brottslighet med mera, och för att stödja lokalt näringsliv till att bidra i det brottsförebyggande arbetet. Brå medverkar även i andras nätverk, till exempel i den nationella samordningen inom alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksområdet (ANDT) samt i uppföljning av ANDT-strategin, som Folkhälsomyndigheten samordnar.

Målet med den nationella nätverksstrukturen är bland annat att nå ut på ett gemensamt och samordnat sätt med handledning och vägledning till de lokala aktörerna. Under 2020 kommer Brå att samordna ett antal myndigheter för att erbjuda ett nationellt stöd till de lokala aktörerna vid återkommande regionala brottsförebyggande konferenser och sammankomster. Dessa stödinsatser sker med hjälp av länsstyrelsernas brottsförebyggande samordnare, och vilka ämnen som är aktuella styrs av lokala behov och önskningsar.

Målgrupper: Myndigheter som berörs av det nationella brottsförebyggande programmet, näringsliv och civilsamhälle.

Samarbetspartner: Polismyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), länsstyrelserna, Folkhälsomyndigheten, myndigheter som berörs av det nationella brottsförebyggande programmet, näringsliv och civilsamhälle med flera.

Stöd till det regionala brottsförebyggande arbetet

Länsstyrelserna har i uppdrag av regeringen att inrätta regionala samordnare i syfte att stödja utvecklingen av ett kunskapsbaserat och effektivt brottsförebyggande arbete på regional och lokal nivå. Enligt regeringsuppdraget ska Brå bistå länsstyrelserna i detta arbete. Det huvudsakliga stödet ges genom återkommande nätverksträffar under året. Därutöver har Polismyndigheten tillsatt brottsförebyggande samordnare i varje polisregion. Brå fortsätter och vidareutvecklar under 2020 sin samplanering med länsstyrelserna och polisregionerna.

Målgrupper: Länsstyrelserna, kommunerna och lokalpolisområdena.

Samarbetspartner: Polismyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt de myndigheter som ingår i de operativa nätverken.

Stöd till brottsförebyggande arbete på lokal nivå

Boken *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete* är Brås mest använda och sålda produkt, och används aktivt i det lokala brottsförebyggande arbetet. Under 2019 har en migrering av boken till en digital plattform inletts. Under 2020 färdigställs migreringen, och arbetet fortsätter med att vidareutveckla den digitala plattformen med exempel och fördjupningar, såsom en fördjupning om arbetet med att göra lokal lägesbild (kartläggning), liksom olika exempel på hur lokalt arbete kan organiseras.

Brå stödjer sedan 2018 genomförandet av pilotprojektet *Sluta skjut!* i Malmö. Arbetet bygger på samverkansmetoden group violence intervention, som är framtagen vid John Jay College i New York och syftar till att minska dödligt gängrelaterat våld. Under 2020 ska Brå bidra till att arbetet utvärderas och att erfarenheter från projektet i Malmö sprids och tillvaratas på nationell nivå. I detta ingår att översätta metodhandboken till svenska och anpassa den till svenska förhållanden, samt att börja planera en organisation för spridning av metoden till andra kommuner och polisområden.

Målgrupper: Lokala, regionala och nationella brottsförebyggande aktörer.

Samarbetspartner: Länsstyrelserna, relevanta lokala brottsförebyggande aktörer och John Jay College.

Utbildning i brottsförebyggande arbete

Brå ska sprida och förvalta grundläggande utbildning som bidrar till att höja kunskapsnivån och underlätta samordningen hos brottsförebyggande aktörer – såsom kommunsamordnare, kommunpolis och andra brottsförebyggande aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Det övergripande målet med utbildningen är att höja lägstanivån på kunskaper om ett kunskapsbaserat brottsförebyggande arbete i samverkan, lokalt och regionalt. Sedan 2017 har Brå tillhandahållit en webbaserad basutbildning. En mätning i efterfrågan på basutbildningen har uppnåtts varför myndigheten nu kan dra ner frekvensen på den och i stället genomföra den påbyggnadsutbildning som pilottestades under hösten 2019.

Målgrupper: Lokala och regionala brottsförebyggande aktörer.

Spridning av god praktik

Brå verkar för att stimulera och stödja utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet i hela landet genom flera kommunikationskanaler. Kunskapen sprids både skriftligt och muntligt, via till exempel konferenser, nätverksträffar, webinarier, Almedalsveckan och möten med länsstyrelsernas samordnare. En viktig ingång till Brås kunskap är webbsidan Förebygga brott på Brås webbplats, där myndigheten beskriver pågående arbete och sprider erfarenheter och goda exempel.

Ett annat viktigt forum för Brås kunskapspridning om lokalt brottsförebyggande arbete är den årligen återkommande nationella konferensen Råd för framtiden. I år genomförs den i samarbete med Gävle kommun, och temat är innovativt arbete. Syftet med konferensen är att ge lokala brottsförebyggande aktörer

kunskap att ta initiativ till, besluta om, implementera och utveckla aktiviteter som minskar antalet brott och rädslan för brott. Parallellt med att årets konferens genomförs, inleder Brå förberedelserna inför 2021 års Råd för framtiden.

Som nämnts tidigare i verksamhetsplanen organiserar Brå den svenska uttagningen till EU:s brottsförebyggande tävling European Crime Prevention Award (ECPA), en tävling om det bästa lokala brottsförebyggande projektet i EU. Den europeiska finalen arrangeras av EU:s ordförandeland, som också sätter temat för det aktuella året. Syftet med tävlingen är att ge internationell spridning åt framgångsrikt brottsförebyggande arbete, och i Sverige är det Brå som, utöver att nominera ett bidrag, uppmärksammar och fördjupar berörda aktörers kunskap på temat i en svensk kontext.

Målgrupper: Brottsförebyggande aktörer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Samarbetspartner: Bland annat Polismyndigheten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Center mot våldsbejakande extremism

Vid Brå finns Center mot våldsbejakande extremism (CVE), vars verksamhet främst utgår från kriminalpolitiska utgångspunkter. Centret samlar och sprider kunskap, stärker samordning och ger stöd till yrkesverksamma i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism, på nationell, regional och lokal nivå. Syftet är att förstärka och få mer långsiktighet i detta arbete.

Uppdraget regleras i instruktionen för Brå, utifrån följande fyra huvuduppgifter:

- Främja utvecklingen av det förebyggande arbetet på nationell, regional och lokal nivå.
- Verka för en högre grad av samordning och effektivitet i det förebyggande arbetet.
- Ge behovsanpassat stöd till kommuner, myndigheter och andra aktörer som i sin verksamhet hanterar frågor om våldsbejakande extremism.
- Samla och sprida kunskap om förebyggande av våldsbejakande extremism, baserad på forskning och beprövad erfarenhet, samt verka för en kunskapsbaserad praktik.

Kunskapsinhämtning

CVE ska samla in och sammanställa kunskap, utifrån befintlig forskning och beprövad erfarenhet, om arbete mot våldsbejakande extremism. Syftet är att tillhandahålla kvalitetssäkrad kunskap om våldsbejakande extremism, för att stärka det förebyggande arbetet på lokal, regional och nationell nivå. Den insamlade forskningen och kunskapen sammanställs och sprids i olika format.

För att löpande kunna följa kunskapsutvecklingen är en systematisk omvärldsbevakning en viktig utgångspunkt. Våldsbejakande extremism är en nationell fråga med starka internationella kopplingar. Därför behöver myndigheten kunskap om den internationella utvecklingen av våldsbejakande extremism, liksom om andra

länders förebyggande arbete. CVE kommer under 2020 att arbeta för att utveckla och stärka samarbete med andra länder, såväl inom som utanför EU.

Målgrupper: Myndigheter, kommuner, civilsamhällesaktörer, trossamfund med flera.

Samarbetspartner: Myndigheter, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), kommuner samt relevanta civilsamhällesaktörer.

Kunskapspridning

En uppgift för CVE är att bidra till att sprida information och kunskap, och öka förståelsen för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Detta gör CVE genom att behovsanpassa den insamlade kunskapen och omsätta den i olika former av kunskapsmaterial och utbildningsinsatser. Syftet är att höja kompetensnivån, hos framför allt lokala aktörer, om hur man kan bedriva det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

För att nå yrkesverksamma i alla kommuner och regioner håller CVE även i ett antal olika utbildningar, genomför en föreläsnings- och seminariereserie samt anordnar en årlig konferens för yrkesverksamma, Samling mot våldsbejakande extremism. Centret kommer under året även att fortsätta arbetet med att utveckla kommunikationskanaler för att sprida insamlad kunskap, bland annat via poddar, kortare filmer och en webbaserad kunskapsplattform samt delta på arenor som Almedalsveckan och Folk och försvar.

Målgrupper: Myndigheter, kommuner, civilsamhällesaktörer, trossamfund med flera.

Samarbetspartner: Myndigheter, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), yrkesverksamma på lokal nivå (kommuner, civilsamhälle, trossamfund med flera) samt forskarsamhället.

Behovsanpassat stöd

Genom CVE ska Brå ge behovsanpassat stöd till lokala aktörer för att utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Syftet är att stärka arbetet på lokal nivå, med fokus på yrkesverksamma som möter våldsbejakande extremism i sin verksamhet. Detta gör CVE bland annat genom att driva en stödfunktion dit yrkesverksamma dagligen kan vända sig om de behöver stöd i sitt arbete. Vidare bedriver CVE även en uppsökande verksamhet för att ge behovsanpassat stöd på plats i kommuner som har utmaningar rörande våldsbejakande extremism. Myndigheten upprätthåller även ett flertal nätverk för att bidra till erfarenhetsutbyte och kompetenshöjning samt kommer utveckla nya nätverk vid behov.

När det gäller stöd till anhöriga eller personer som vill lämna våldsbejakande extremism kommer Rädda Barnen under året att starta upp en nationell oros-telefon. Detta görs genom ett så kallat idéburet offentligt partnerskap mellan CVE och Rädda Barnen, där det är CVE som finansierar och Rädda Barnen som driver verksamheten.

Från den 1 januari 2020 har Brå, genom CVE:s placering vid myndigheten, ansvar för att fördela ekonomiskt statsbidrag för att stödja projekt eller verksamheter vars syfte är att motverka eller förebygga våldsbejakande extremism. Bidraget får lämnas till ideella föreningar och stiftelser som uppfyller kraven enligt förordningen (2019:1282) om statsbidrag för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.

Målgrupper: Lokala samordnare och beslutsfattare på kommunal nivå, yrkesverksamma på lokal nivå samt civilsamhällesaktörer.

Samarbetspartner: Lokala samordnare och beslutsfattare på kommunal nivå, yrkesverksamma på lokal nivå samt civilsamhällesaktörer.

Samordning

Det är flera aktörer som har ett ansvar och en roll i att förebygga och motverka våldsbejakande extremism, på både nationell, regional och lokal nivå. CVE har i uppgift att bidra till och stärka samordning och utveckling av det förebyggande arbetet med olika samhällsaktörer på alla nivåer i samhället, inom ramen för deras respektive roller. Arbetet syftar till att utveckla det förebyggande arbetet på nationell nivå och ge aktörer på den lokala nivån bättre förutsättningar att lyckas i sitt förebyggande arbete.

För att stärka samverkan tar myndigheten fram samverkansmodeller och koordinerar olika nätverk för myndigheter och aktörer som behöver utbyta information och erfarenheter. Ett etablerat nätverk består av nationella myndigheter och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), där CVE under 2020 kommer att fortsätta att utveckla samverkan och genomföra nätverksmöten. Andra befintliga nätverk är ett storstadsnätverk och ett socialtjänstnätverk, där CVE ordnar årliga träffar under året. CVE kommer fortsatt att arbeta för att identifiera behov av nätverk där relevanta myndigheter, och eventuellt lokala aktörer, samlas för att stärka och utveckla det förebyggande arbetet inom specifika frågeområden.

Målgrupper: Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och civilsamhällesaktörer.

Samarbetspartner: Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och civilsamhällesaktörer.

Myndighetens interna stödverksamheter

I detta avsnitt presenteras de interna stödverksamheterna, som till stor del utgör myndighetens förvaltningsavdelning. Verksamheten återges under rubrikerna *Staben, Ekonomi och administration, Personal- och kompetensfrågor, Kommunikation, IT* och *Förvaltningsavdelningens kansli*.

Staben

Vid myndigheten finns en stab som har i uppgift att bistå generaldirektören i ledningen av verksamheten. Staben bistår bland annat i den övergripande utvecklingen av myndigheten, samordnar verksamhetsplaneringen, bistår med ledningsstöd, ansvarar för myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering samt arbetar med intern styrning och kontroll. Staben ansvarar även för myndighetens kontakt med Justitiedepartementet och övriga myndigheter i rättsväsendet.

Ekonomi och administration

Enheten för ekonomi och administration ansvarar för myndighetens ekonomiadministration, registratur och arkiv, kontorsstöd och lokaler samt fysisk säkerhet och informationssäkerhet. Enhetens uppdrag är att ge råd, stöd och service inom ansvarsområdena för att underlätta effektiva arbetssätt på Brå. Enheten ska ständigt förbättra och utveckla myndighetens processer, rutiner och arbetssätt samt säkerställa att arbetet utgår från och följer gällande lagar, avtal och bestämmelser inom enhetens ansvarsområden.

Personal- och kompetensfrågor

Enheten för personal ansvarar för personal- och kompetensfrågor, inklusive lönehantering. Brå bedriver ett aktivt arbete för att vara en attraktiv arbetsplats, där medarbetarnas engagemang och kompetens tas tillvara och utvecklas. Under 2020 kommer Brå att fortsätta arbetet med verksamhets- och ledarutveckling. En god arbetsmiljö och likabehandling kommer att säkerställas genom fortsatt utveckling av processer och aktivt arbete. Brå ska även arbeta aktivt för att bidra till regeringens satsningar på moderna beredskapsjobb och att erbjuda praktikplatser för nyanlända arbetssökande respektive personer med funktionsnedsättning.

Kommunikation

Enheten för kommunikation stödjer myndighetsledningen och enheterna i kommunikationsfrågor, såväl i strategiska metodfrågor som med innehåll och genomförande av kommunikationsinsatser. Ett övergripande mål för kommunikationsverksamheten under året är att öka spridningen av resultaten av Brås forskning, rapporter och statistik till prioriterade målgrupper. Utvecklingen av Brås digitala kommunikation fortsätter, bland annat genom förbättrad statistikvisualisering, grafik och rörlig bild. Brås kunskap sprids också genom föreläsningar eller med informationsbord på relevanta konferenser, liksom genom egna seminarier och konferenser, såsom Råd för framtiden, Samling mot våldsbejakande extremism och The Stockholm Criminology Symposium, samt olika arrangemang under Almedalsveckan.

Det interna kommunikationsstödet utvecklas bland annat genom nya och uppdaterade riktlinjer och vägledningar för olika delar inom kommunikationsområdet, i kombination med interna utbildningar och andra kompetensutvecklingsinsatser.

IT

It-arbetet på Brå omfattar myndighetens interna nätverk, it-relaterad utrustning, it-relaterat supportstöd, it-säkerhet samt förvaltning och nyutveckling av myndighetens statistiksystem och interna stödsystem, men även externa förbindelser mot internet och utlokaliserade servrar liksom med andra myndigheter inom rättsväsendet. Därtill kommer det it-intensiva arbetet med olika typer av statistik som myndigheten producerar. Detta gäller inte minst kriminalstatistiken, såväl den löpande driften med att samla in och producera den officiella statistiken som att genomföra mer komplicerade statistikuttag ur systemet. It-verksamheten kommer under 2020 att fokusera på teknisk förnyelse av myndighetens it-plattform för att säkra en kvalitativ leverans av it-stöd. Vidare kommer mycket kraft att läggas på kompetens- och resursförsörjning för fylla nuvarande vakanser.

Förvaltningsavdelningens kansli

Vid förvaltningsavdelningens kansli finns myndighetens juridiska funktion, vars arbetsområden har en tyngdpunkt på förvaltningsrätt. Funktionen biträder generaldirektören samt ger juridiskt stöd till myndighetens olika enheter. Den juridiska funktionen har även en kontrollerande uppgift och ska se till att myndighetens arbete är förenligt med gällande rätt. Under 2019 förstärktes kansliet med en funktion för myndighetens upphandlingsfrågor och under 2020 kommer detta arbete att utvecklas ytterligare.

Inom kansliet finns myndighetens personuppgiftsombud, med de kontrollfunktioner som följer av lagstiftningen. Bland de vanligaste uppgifterna finns frågor som rör hantering av personuppgifter och sekretessfrågor. Den juridiska funktionen har också det övergripande ansvaret för arbetet med remisser, med uppgift att samordna myndighetens yttranden och se till att remisserna handläggs på ett ändamålsenligt sätt.

Verksamhetsfinansiering för Brå 2020

Intäkter (tkr)	
Anslagsmedel	199 607
Avgiftsinkomster	1 416
Externa medel	3 028
Överbudgetering	1 007
Summa intäkter	205 058

Kostnader (tkr)	
Personalkostnader	118 977
Driftkostnader	73 146
Lämnade bidrag	12 935
Summa kostnader	205 058

brå

Brottsförebyggande rådet

BOX 1386 / TEGNÉRGATAN 23, SE-111 93, STOCKHOLM
TELEFON +46 08-527 58 400 ▪ E POST INFO@BRA.SE ▪
WWW.BRA.SE URN:NBN:SE:BRA-880 ▪ ISBN: 978-91-88599-24-7